

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Test 9

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. Cím és szöveg összefüggése **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. Szimbolikus cím, a „messze” helyhatározó szó ismétlése, a három pont a merengést, a távolba nézést, az elvágyódást jelzi; a versben megnevezi a helyszíneket, ahová utazni vágyik; az utolsó szakasz a világ egészének megismerhetőségének lehetetlenségét sugallja stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

b. Az országok bemutatásának nyelvi eszközei **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. Nyolc országot mutat be, a világ tarkaságát érzékelteti; a nemzeti egyéniség és tájjelleg egy-egy vonását villantja fel felsorolással, miniatűr képekben, térbeli gyors vágásokkal; ige nélküli mondatok túlsúlya, nominális stílus, részletezés, könnyed dalszerű ritmus festi alá, jambikus lejtéssel stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

c. A stílusirányzat sajátosságai **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. impresszionista stílus beszédmódja, pillanatképszerű, benyomásokat rögzítő látványelemek, színhatások; táj és ember egysége, a pillanatnyinak hangulati tartalma van: pl. bús, fáradt; zeneiség, alliterációk, rímjáték, hangutánzó, hangulatfestő szavak stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszáadásra *1 pont*.

d. A vers zárlatának „mind” kifejezésének jelentései **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. a teljességre irányuló megismerés mohó vágya, sokszínűség megtapasztalása; a különböző tájakat és országokat bejáró utazó ember sem ismerhet meg mindent; a világ szépsége a maga teljességében nem ismerhető meg, csak töredéke; a világ széttöredezettségének tapasztalata, az egész, az egység utáni vágyakozása stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

Probă scrisă la limba și literatura maghiară maternă

Test 9

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

Barem de evaluare și notare

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 5 pont

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,
helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,
logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,
töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás 5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

a. A statikus kód jellemzői (pl. genetikai, alkati adottság, általános arckifejezés, személyiségtükröző stb.) 4 pont

b. Az arckifejezés tanulmányozásával foglalkozó tudományág megnevezése (pl. fiziognómia 2 pont); **kutatási módszerei** (l. tesztekkel, felmérésekkel, pl. Szondi-teszt fénykép alapján kell dönten, rokon- vagy ellenszenves-e a mutatott arc – ebből bizonyos következtetéseket lehet levonni a karakterre vonatkozólag is 3 pont) 5 pont

c. Az tény-/ismeretközli (referenciális) és a kapcsolatteremtő (fatikus) funkció megnevezése (2 pont), **indoklás** (pl. tudományos igényesség, szakkifejezések; bizalmas kifejezések, tanácsok, felszólítások, T/1 személy használata stb. 4 pont) 6 pont

d. A tartalmi követelmények betartása 5 pont

Az érvelő szöveg követelményeihez való igazodás 5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

a. a választott epikus mű műfaji sajátosságai 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Kármán*: szentimentalista levél-/naplóregény: levelek, naplójegyzetek, töredékesség; kert-motívum jelentései; egy év, ciklikusság, évszaktoposzok; bevezető: három kitalált elbeszélői szólam; énelbeszélés, vallomásosság;

Jókai: romantikus társadalmi regény: Timár Mihály és a mellékszereplők élettörténetében a kapitalista társadalom kritikája, az önmegvalósítás, karrierépítés esélyei, a pénz személyiségtorzító hatásai, menekülés a természetbe; metonimikus, lineáris, előre haladó történetalakítás, metaforikus összefüggések, kalandos epizódok, váratlan fordulatok; szervezőelve az ellentét, két világ értékrendje, reális/képzeltbeli tér, párhuzamos cselekményszál; kezdete és zárata – cselekményszervező elem; természeti, társadalmi küzdelmek; arany ember motívuma; elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszadásra 1 pont.

b. tér és szereplő viszonya 5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Kármán*: kert Fanni számára menedék, sztoikus megnyugvás, élet-halál kertje; antropomorfizált növény-, állatvilág: megértő társ, barát ellentétben az emberekkel; megszólítja, beszélget vele; az önmegértés színtere; a naplóírás titkos helye: az egyedüllét nyelvi leképezése, de az önteremtés, az érzelmeinek szabad megélésének eszköze is; természet párhuzama/ellentéte a szereplő hangulatával, érzéseivel; város, Teréz háza: a társadalom, a

társra találás színhelye; idegen világ Fanni számára; vígság vagy ridegség, felszínes fecsegés, értékítéletek tere;

Jókai: valószerű, reális tér: Vaskapu, Al-Duna: mitikus világteljeség, kozmikus egység, időtlenség; Timár Mihály még összhangban van önmagával, Tímeával; Komárom, a civilizált, polgári világ jellemzői: társadalmi tagoltság, a pénz, a vagyon, bűn, egymás elleni harc az érvényesülésért, a hatalomért, haszonszerzés, fenyegetettség, mesterséges szervezethez: állam, egyház, adó, a név, cím fontossága, az ember az idő felől meghatározott, Timár Mihály önmegvalósításának, de meghasonlásának is a színtere, Tímeával is; képzeletbeli tér: a Senki szigete: természetes egyenlőség, belső értékek, erkölcsi tisztaság, béke, nyugalom, önellátás, cserekereskedelem, otthonosság; nincs állam, egyház, adó, az ősi, természetes, szerveződés alapja a (nagy)család, nincs szerepe a névnek és a címnek, az időnek, időtlenség, történelmi időn kívülség jellemzi – Timár Mihály megtisztulásának, boldogságának is a színtere Noémivel stb.)

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. a szereplők sorsa a mű stílusirányzatának tükrében

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Kármán:* szentimentalista jellemzők: Fanni túlérzékenysége kerül előtérbe; ellentmondásos érzések: keresi a magányt, ugyanakkor gyötrődik, szenved, okai: önismerethiány, árvasága, anyja, testvére halála, mostoha, apja ridegsége, szeretetlenség, majd szerelem, meg-nem-értés, nyelvi kifejezés elégtelensége, tehetetlensége miatt; halálvágy; természet párhuzamban/ ellentétben áll lelkiállapotával, fordulópont: báró L.-né, majd T-ai barátsága, a szerelem titkaiba való beavatása segít önmegértésében; naplóbejegyzések, az írás az önteremtés eszközei;

Jókai: romantikus emberkép: végletes ellentétek, egytulajdonságú, pozitív és negatív hősök; szép és rút találkozása; mitikus elemek: démoni, midászi sorsok; külső és belső értékek különválása; a titok sorsfordító szerepe romantikus véletlenek szerepe, sors és jellem összefonódása, eszményítés, túlzás; realista epika felé mutató eljárás: Timár Mihály vívódó hősként való ábrázolása, ám megjelenítése I. hold-motívum, feszültségteli monológok, konfliktusmegoldása romantikus; szubjektív elbeszélői szólam stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. az önmegértés lehetőségei

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. *Kármán:* önismeretre, szeretetre, megértésre, érzései kifejezésére, megélésére vágyik; külvilág, társadalom: apja, mostohája érzéketlen, anyagi értékek, látszatvilág; Fanni szentimentális túlérzékenysége; a kert mint menedék, sztoikus megnyugvás kertje, az önmegértés színhelye; a naplóírás szituációja az egyedüllét nyelvi leképezése, de az önteremtés, az érzelmeinek szabad megélésének eszköze is, I. felkiáltásai, indulatos kitörései; L-nével való találkozás: társ, tanítószerpet betöltő; megérti vágyai természetét: szerelemhiányát; L-nének szóló levelei: önelbeszélés igénye, érzései megértésének lenyomatai; T-aival való találkozása: a szerelem megismerése; szenvedély megélése, csalódásélmény; halálvágya a teljes szabadság, tökéletes boldogság transzcendens síkon való elérésének megsejtését jelzi;

Jókai: Timár Mihály sikeres, mindent elér, midászi gazdagság, önmegvalósítás fokozatai, arany ember szerep, látszat – valóság kettőssége; meghasonlik önmagával; önvád gyötri, vívódik, önmagának képtelen megbocsátani; monológjai, belső vitái az önmegértésre, a nyugalom megtalálására vágyó lélek kivetülései; Athalie, Krisztyán Tódor kísértő szerepei; igyekszik mindent visszaadni Tímeának, az egész világnak, jótékonykodik; a Senki szigete lesz számára, akárcsak Teréza és Noémi számára a biztonság-, menedék-, szabadságjelkép, az újjászületés lehetősége, lemond végleg társadalomban betöltött szerepéről stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,
részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,
részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,
kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra 1 pont*.

Helyesírás **5 pont**

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.